

Sở GD & ĐT Thành Phố Đà Nẵng

Ngày soạn 15/1/2026

Trường THPT Đỗ Đăng Tuyển

Giáo viên soạn: Trần Văn Hưng

Day lớp: 10/7, 10/8,

Tiết 37,38: BÀI 15: SÂU, BỆNH HẠI CÂY TRỒNG VÀ Ý NGHĨA CỦA VIỆC PHÒNG TRỪ

I.MỤC TIÊU

Phẩm chất, năng lực	Mục tiêu	Mã hóa
1.Về năng lực		
a.Năng lực công nghệ		
Nhận thức công nghệ	Trình bày được khái niệm, tác hại của sâu, bệnh hại cây trồng và ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại.	a 2.1
b.Năng lực chung		
Giao tiếp và hợp tác	Lựa chọn được hình thức làm việc nhóm phù hợp. Khiêm tốn tiếp thu sự góp ý và nhiệt tình chia sẻ, hỗ trợ các thành viên trong nhóm.	GTHT 3.1
Giải quyết vấn đề và sáng tạo	Phân tích được tình huống trong học tập, trong cuộc sống; phát hiện và nêu được tình huống có vấn đề trong học tập, trong cuộc sống.	VĐST 3.2
2.Về phẩm chất		
Trách nhiệm	Nghiêm túc nhìn nhận khuyết điểm của bản thân, của nhóm.Tích cực thảo luận và hoàn thành tốt nhiệm vụ.	TN 3.1

II.PHƯƠNG PHÁP VÀ KỸ THUẬT DẠY HỌC

- Dạy học trực quan.
- Dạy học dựa trên giải quyết vấn đề.
- Dạy học hợp tác.
- Thảo luận trong nhóm nhỏ.
- Dạy học dựa trên sự khám phá

III.THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1.Đối với giáo viên

Tranh, ảnh, video, tài liệu liên quan đến bài học.

2.Đối với học sinh

Đọc trước bài học trong SGK, tìm kiếm và đọc trước tài liệu có liên quan.

IV.TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A.TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động học (thời gian)	Mục tiêu (mã hóa)	Nội dung dạy học trọng tâm	PP/KTDH chủ đạo	Phương án đánh giá
Hoạt động 1. Khởi động	a 2.1	Câu hỏi	Kỹ thuật động não	Nhận xét
Hoạt động 2. Hình thành kiến thức mới				
Hoạt động 2.1 Khái niệm sâu, bệnh hại cây trồng	a 2.1 GTHT 3.1 VĐST 3.2 TN 3.1	Phân biệt sâu, bệnh hại cây trồng.	-PP giải quyết vấn đề. -PP trực quan	Nhận xét, đánh giá của GV, đánh giá đồng đẳng
Hoạt động 2.2 Tác hại của sâu, bệnh hại cây trồng	a 2.1 GTHT 3.1 VĐST 3.2 TN 3.1	- Tác hại gây ra do sâu, bệnh hại đối với cây trồng. - Tác hại gây ra do sâu, bệnh hại đối với sản xuất nông nghiệp và đời sống con người.	- PP trực quan - PP giải quyết vấn đề. - PP thảo luận nhóm	Nhận xét, đánh giá của GV, đánh giá đồng đẳng
Hoạt động 2.3. Một số biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng	a 2.1 GTHT 3.1 VĐST 3.2 TN 3.1	- Nội dung, ưu, nhược điểm của một số biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng. - Lựa chọn được biện pháp an toàn cho con người và môi trường	- PP trực quan - PP giải quyết vấn đề. - PP thuyết trình - PP dạy học dựa trên sự khám phá - PP đàm thoại gợi mở - PP thảo luận nhóm - PP tình huống	Nhận xét, đánh giá của GV, đánh giá đồng đẳng
Hoạt động 2.4 Ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng	a 2.1 GTHT 3.1 VĐST 3.2 TN 3.1	Ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng	PP trực quan - PP giải quyết vấn đề. - PP thảo luận nhóm	Nhận xét, đánh giá của GV, đánh giá đồng đẳng

Hoạt động 3. Luyện tập	a 2.1 VĐST 3.2	Câu hỏi	Kĩ thuật động não	- Nhận xét, đánh giá của GV
Hoạt động 4. Vận dụng	a 2.1 VĐST 3.2 TN 3.1	Vận dụng kiến thức đã học vào thực tế.	Giao bài tập	- Nhận xét, đánh giá của GV

B.CÁC HOẠT ĐỘNG HỌC

1. Hoạt động 1. Mở đầu

a.Mục tiêu:

- Giúp HS nhớ lại kiến thức cũ về sâu, bệnh hại cây trồng có liên quan đến bài học.
- Giúp tạo hứng thú và nhu cầu nhận thức của HS qua tranh, ảnh về chủ đề sâu, bệnh hại cây trồng.

b. Nội dung:

HS lắng nghe đọc kĩ câu hỏi, vận dụng kiến thức đã học và kinh nghiệm thực tiễn.

c. Sản phẩm học tập:

Câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện:

***Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ:**

GV đặt vấn đề qua câu ca dao, tục ngữ “Trồng lúa mà hóa ra năn. Trồng cây hóa cỏ, em ăn bằng gì.”

***Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ:**

HS làm việc cá nhân để tương tác cùng giáo viên.

***Bước 3: Báo cáo, thảo luận:**

- HS trình bày hiểu biết của mình trước lớp.
- HS khác bổ sung, điều chỉnh.

***Bước 4: Kết luận, nhận định:**

- Các HS nhận xét, bổ sung.
- GV quan sát, lắng nghe, nhận xét, chốt nội dung:

Đó là nỗi lo ngại của người nông dân trước nguy cơ sâu bệnh phá hoại mùa màng. Do sâu bệnh phá hoại, nên một số vùng, một số cây trồng quý, có giá trị kinh tế cao không thể trồng được mà phải thay bằng cây trồng khác có giá trị kinh tế và năng suất kém hơn.

Vậy sâu, bệnh là gì? Chúng có ảnh hưởng ra sao đối với cây trồng? Các biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại và làm thế nào chúng ta lựa chọn được các biện pháp phòng trừ sâu, bệnh vừa an toàn cho con người, môi trường lại vừa đạt hiệu quả cao.

2. Hoạt động 2. Hình thành kiến thức mới

Hoạt động 2.1. Tìm hiểu khái niệm sâu, bệnh hại cây trồng

a. Mục tiêu:

- Giúp HS hiểu thế nào là sâu hại, thế nào là bệnh hại cây trồng.
- Giúp HS phân biệt được sâu hại, bệnh hại cũng như kể tên một số loại sâu, bệnh hại mà HS biết.

b. Nội dung:

- HS di chuyển vào nhóm đã được chọn, bầu nhóm trưởng, thư kí.
- Lắng nghe, quan sát, đọc kĩ tình huống, thảo luận, trả lời câu hỏi của GV.

c. Sản phẩm học tập:

HS ghi được vào vở khái niệm sâu hại, bệnh hại.

d. Tổ chức thực hiện:

Tổ chức thực hiện	Nội dung bài học
*Chuyển giao nhiệm vụ: - GV chia lớp thành 5 nhóm học tập. - GV đặt vấn đề: Ở địa phương em có những loại sâu bệnh nào? Em hãy giới thiệu một số loại sâu, bệnh phổ biến ở địa phương? - Sau đó GV giới thiệu thêm một số loại sâu, bệnh hại qua hình ảnh.	- Sâu hại là các loài côn trùng gây hại các bộ phận của cây trồng như thân, lá, hoa, quả, rễ,... - Bệnh hại là các loài nấm, vi khuẩn, virus, ... gây hại đến chức năng sinh lí, cấu tạo mô của cây trồng, làm cây phát triển không bình thường.

- GV yêu cầu HS phân biệt hình nào là sâu hại cây trồng, hình nào là bệnh hại cây trồng. *Thực hiện nhiệm vụ: - HS đọc SGK, quan sát hình ảnh do GV cung cấp, vận dụng kiến thức đã học, thảo luận nhóm. - GV hỗ trợ HS hoạt động nhóm và phân tích tình huống. *Báo cáo, thảo luận: Một nhóm lên trình bày trước lớp, các nhóm khác nhận xét, bổ sung. *Kết luận, nhận định: GV nhận xét và chính xác hóa khái niệm thế nào là sâu, bệnh hại.	
---	--

Hoạt động 2. 2. Tìm hiểu tác hại của sâu, bệnh hại cây trồng

a. Mục tiêu:

- HS biết được tác hại gây ra do sâu, bệnh hại đối với cây trồng.

b. Nội dung:

- HS đọc SGK, quan sát hình ảnh, đọc kĩ tình huống, thảo luận với các bạn trong nhóm, trả lời câu hỏi của GV.

c. Sản phẩm học tập:

HS ghi được vào vở tác hại của sâu, bệnh hại đối với cây trồng.

d. Tổ chức thực hiện:

Tổ chức thực hiện	Nội dung bài học
*Chuyển giao nhiệm vụ học tập: - GV vẫn chia lớp thành 5 nhóm học tập - GV yêu cầu các nhóm: + Quan sát hình ảnh một số cây trồng bị sâu, bệnh phá hoại và mô tả những biểu hiện bất thường trên các bộ phận của cây trồng. + Sau khi HS trả lời, GV tiếp tục đặt câu hỏi: 1. Sâu bệnh gây ra những tác hại gì đối với cây trồng?	- Cây trồng sinh trưởng, phát triển kém - Năng suất, chất lượng nông sản giảm, thậm chí không cho thu hoạch, có thể gây mất mùa. - Gây ô nhiễm và ảnh hưởng xấu đến sức khỏe con người do lạm dụng thuốc bảo vệ thực vật.

2. Sâu bệnh gây ra những tác hại gì đối với sản xuất nông nghiệp và đời sống con người? *Thực hiện nhiệm vụ: - HS đọc SGK, quan sát hình ảnh do GV cung cấp, vận dụng kiến thức đã học, thảo luận nhóm. - GV hỗ trợ HS hoạt động nhóm và phân tích tình huống. *Báo cáo, thảo luận: Một nhóm lên trình bày trước lớp, các nhóm khác nhận xét, bổ sung. *Kết luận, nhận định: GV nhận xét và chính xác hóa tác hại của sâu bệnh đối với cây trồng.	
---	--

Hoạt động 2. 3. Tìm hiểu một số biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng

a. Mục tiêu:

- HS hiểu rõ hơn một số biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng.
- HS hiểu được ưu, nhược điểm của từng biện pháp.
- Lựa chọn được biện pháp an toàn cho con người và môi trường trong phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng.

b. Nội dung:

- HS xem video, đọc SGK, quan sát hình ảnh, đọc kĩ tình huống, thảo luận với các bạn trong nhóm, trả lời câu hỏi của GV.

c. Sản phẩm học tập:

- Phiếu học tập.
- HS ghi được vào vở khái niệm, ưu, nhược điểm của từng biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng.

d. Tổ chức thực hiện:

Tổ chức thực hiện	Nội dung bài học
*Chuyển giao nhiệm vụ học tập: - GV vẫn chia lớp thành 5 nhóm học tập - GV đặt vấn đề: 5 nhóm xem video, thảo luận và trả lời câu hỏi:	1. Biện pháp canh tác - Áp dụng các kĩ thuật tổng trọt như: vệ sinh đồng ruộng, làm đất, bón phân,

1. Tình hình sâu bệnh? 2. Nguyên nhân? 3. Các biện pháp phòng trừ được đề cập đến trong đoạn video trên? - Sau đó GV yêu cầu các nhóm liên hệ thực tế ở địa phương: “Ngoài các biện pháp được đề cập ở trên, ở địa phương em đang triển khai các biện pháp phòng trừ nào?” - GV giới thiệu một số biện pháp phòng trừ chính qua hình ảnh - Ở biện pháp sinh học GV cần giúp HS hiểu rõ hơn về thiên địch và vì sao cần bảo vệ thiên địch qua đoạn video và câu hỏi: Thiên địch là gì? Làm thế nào để bảo vệ thiên địch? - GV yêu cầu HS: 1. Hoàn thành phiếu học tập. 2. Trả lời câu hỏi: Trong các biện pháp ở trên, biện pháp nào nên hạn chế sử dụng? Vì sao? 3. Xem video về 2 tình huống phòng trừ sâu, bệnh và trả lời câu hỏi: “Việc áp dụng các biện pháp phòng trừ sâu bệnh dựa trên những nguyên tắc nào?” *Thực hiện nhiệm vụ: - HS đọc SGK, quan sát hình ảnh do GV cung cấp, xem video, vận dụng kiến thức đã học, thảo luận nhóm. - GV hỗ trợ HS hoạt động nhóm và phân tích tình huống. *Báo cáo, thảo luận: Một nhóm lên trình bày trước lớp, các nhóm khác nhận xét, bổ sung. *Kết luận, nhận định: GV nhận xét và chính xác hóa: - Khái niệm, ưu, nhược điểm của các biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng. - Cách lựa chọn các biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng an toàn cho con người và môi trường.	tưới nước, luân canh, xen canh cây trồng, gieo trồng đúng thời vụ,... - Ưu điểm: Đơn giản, dễ thực hiện, dễ áp dụng rộng rãi và thân thiện với môi trường. - Nhược điểm: Mang tính ngăn ngừa là chính. 2. Biện pháp cơ giới, vật lí - Dùng sức người, dụng cụ, máy móc, bẫy. - Ưu điểm: Dễ thực hiện, không gây ô nhiễm môi trường, mang lại hiệu quả ngay. - Nhược điểm: Tốn nhiều công lao động, tốn kém khi áp dụng trên diện rộng. 3. Biện pháp sinh học - Sử dụng sinh vật có ích hoặc sản phẩm của chúng - Ưu điểm: Tác dụng lâu dài, an toàn với con người, thân thiện với môi trường. - Nhược điểm: Giá thành cao, tác động chậm, hiệu quả thấp khi sâu, bệnh hại đã bùng phát. 4. Biện pháp hóa học - Sử dụng thuốc hóa học để phòng trừ sâu, bệnh hại. - Ưu điểm: Dễ sử dụng, hiệu quả nhanh đặc biệt khi sâu, bệnh hại đã bùng phát. - Nhược điểm: Ảnh hưởng đến sức khỏe con người, sản phẩm trồng trọt, ô nhiễm môi trường, giảm đa dạng sinh học, hình thành tính kháng thuốc ở sâu, bệnh hại. 5. Biện pháp quản lí dịch hại tổng hợp (IPM) - Sử dụng phối hợp, đồng thời nhiều biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng, trong đó chú trọng biện pháp sinh học.
---	---

	- Ưu điểm: Giảm chi phí BVTV, tăng năng suất chất lượng cây trồng và bảo vệ đa dạng sinh học. - Nhược điểm: Đòi hỏi người nông dân có kiến thức về hệ sinh thái cây trồng.
--	---

Hoạt động 2. 4. Tìm hiểu ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng

a. Mục tiêu:

- HS hiểu rõ hơn ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng.

b. Nội dung:

- HS đọc SGK, đọc kĩ câu hỏi, thảo luận với các bạn trong nhóm, trả lời câu hỏi của GV.

c. Sản phẩm học tập:

- HS ghi được vào vở ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng.

d. Tổ chức thực hiện:

Tổ chức thực hiện	Nội dung bài học
*Chuyển giao nhiệm vụ học tập: - GV vẫn chia lớp thành 5 nhóm học tập - GV cho HS đọc SGK, thảo luận, trả lời câu hỏi: 1. Ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng? 2. Ý nghĩa của việc lựa chọn phương pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng? *Thực hiện nhiệm vụ: - HS đọc SGK, vận dụng kiến thức đã học, thảo luận nhóm. - GV hỗ trợ HS hoạt động nhóm và phân tích tình huống. *Báo cáo, thảo luận: Một nhóm lên trình bày trước lớp, các nhóm khác nhận xét, bổ sung. *Kết luận, nhận định: GV nhận xét và chính xác hóa ý nghĩa của việc phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng.	-Giúp bảo vệ cây trồng, hạn chế ảnh hưởng xấu của sâu bệnh đối với cây trồng, tạo điều kiện cho cây trồng sinh trưởng và phát triển tốt, năng suất cao, chất lượng tốt. - Việc lựa chọn phương pháp phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng giúp bảo vệ môi trường, bảo vệ hệ sinh thái và sức khỏe con người.

Hoạt động 3: Luyện tập

a. Mục tiêu:

HS có thể vận dụng kiến thức mới để trả lời các câu hỏi và hoàn thành bài tập về sâu, bệnh hại cây trồng.

b. Nội dung:

HS làm việc cá nhân để hoàn thành các câu hỏi về sâu, bệnh hại cây trồng.

c. Sản phẩm học tập:

Đáp án, lời giải của các câu hỏi

d. Tổ chức thực hiện:

***Chuyển giao nhiệm vụ học tập: (sử dụng kĩ thuật giao nhiệm vụ và động não)**

Yêu cầu HS hoạt động cá nhân và trả lời câu hỏi.

***Thực hiện nhiệm vụ:**

HS hoạt động cá nhân: suy nghĩ, vận dụng kiến thức đã học để trả lời các câu hỏi.

***Báo cáo, thảo luận:**

HS trả lời câu hỏi khi GV chỉ định hoặc xung phong.

***Kết luận, nhận định:**

GV nhận xét câu trả lời, đưa ra đáp án chính xác nhất.

Hoạt động 4: Vận dụng – mở rộng.

a. Mục tiêu:

Vận dụng kiến thức để thực hiện viết một đoạn văn ngắn mô tả tác hại của một hoặc một số sâu bệnh đối với cây trồng mà em biết.

b. Nội dung:

HS hoạt động cá nhân ở nhà

c. Sản phẩm học tập:

Đoạn văn ngắn mô tả tác hại của một hoặc một số sâu bệnh đối với cây trồng.

d. Tổ chức thực hiện:

***Chuyển giao nhiệm vụ học tập:**

GV yêu cầu HS về nhà viết một đoạn văn ngắn mô tả tác hại của một hoặc một số sâu bệnh đối với cây trồng mà em biết.

***Thực hiện nhiệm vụ:**

HS quan sát, vận dụng kiến thức đã học để viết một đoạn văn.

***Báo cáo kết quả:**

GV có thể yêu cầu 1 vài HS nộp vở để chấm bài lấy điểm.

***Kết luận, nhận định:** GV thu bài và đánh giá bằng điểm số.

PHIẾU HỌC TẬP

Biện pháp	Nội dung	Ưu, nhược điểm
Canh tác		
Cơ giới, vật lí		
Sinh học		
Hóa học		
Quản lí dịch hại tổng hợp (IPM)		